

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

П'ЯТА СЕКЦІЯ

**СПРАВА «ЧУБАКОВА ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE CHUBAKOVA v. UKRAINE)**

(Заява № 17674/05)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

18 лютого 2010 року

ОСТАТОЧНЕ

18 травня 2010 року

Текст рішення може зазнати редакційної правки.

У справі «Чубакова проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

Пеер Лоренцен (*Peer Lorenzen*), Голова,

Рената Ягер (*Renate Jaeger*),

Карел Юнгвірт (*Karel Jungwiert*),

Марк Віллігер (*Mark Villiger*),

Ізабель Берро-Лефевр (*Isabelle Berro-Lefèvre*),

Миряна Лазарова-Трайковська (*Mirjana Lazarova Trajkovska*), судді,

Михайло Буроменський (*Mykhaylo Buromenskiy*), суддя *ad hoc*,

та Клаудія Вестердік (*Claudia Westerdiek*), Секретар секції,

після наради за зачиненими дверима 26 січня 2010 року

виносить таке рішення, ухвалене у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу порушено за заявою (№ 17674/05), поданою проти України до Суду 5 травня 2005 року громадянкою України пані Ніною Георгіївною Чубаковою (далі — заявниця), 1937 року народження, що проживає у м. Миколаєві, відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція).

2. Заявницю представляв п. В. Стульников, адвокат, що практикує в м. Миколаєві. Уряд України (далі — Уряд) представляв його Уповноважений — п. Ю. Зайцев.

3. 10 листопада 2008 року Голова п'ятої секції вирішив направити заяву Уряду. Також було вирішено розглядати заяву по суті одночасно з питаннями щодо її прийнятності (пункт 3 статті 29 Конвенції).

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. У січні 1999 року заявниця звернулася до Корабельного районного суду м. Миколаєва з позовом до декількох компаній (правонаступників її колишніх роботодавців), намагаючись отримати відшкодування за ушкодження здоров'я на виробництві.

5. 11 квітня 2005 року суд відхилив позовні вимоги заявниці до відповідача та зобов'язав Фонд соціального страхування щомісячно здійснювати певні страхові виплати заявниці з їхнім подальшим перерахуванням.

6. 20 жовтня 2005 року апеляційний суд Миколаївської області змінив вищезазначене рішення, збільшивши суми щомісячних виплат та зобов'язавши Фонд соціального страхування сплатити заявниці певні суми заборгованості.

7. 4 січня 2006 року заявниця звернулася до Верховного Суду України з касаційною скаргою. 27 лютого 2006 року заявниця внесла доповнення до своєї скарги, після чого 21 квітня 2006 року Корабельний районний суд м. Миколаєва направив справу на розгляд до Верховного Суду України. 4 жовтня 2007 року Верховний Суд України направив скаргу до апеляційного

суду Херсонської області, який 26 листопада 2007 року, діючи як суд касаційної інстанції, відмовив у задоволенні скарги як необґрунтованої.

8. У ході провадження заявниця змінювала свій позов чотири рази, подала близько десяти клопотань та декілька скарг, які не відповідали процедурним вимогам, або вимагала суди продовжити строки для подання таких скарг. З п'ятдесяти семи судових засідань одне було відкладене у зв'язку із відсутністю заявниці, два судові засідання — за її клопотанням та одне у зв'язку із відсутністю сторін. Відповідно затримки, спричинені заявницею, подовжили судовий розгляд приблизно на сім місяців. Крім того, десять судових засідань були відкладені у зв'язку із хворобою або із відсутністю судді, двадцять шість — у зв'язку із відсутністю відповідача та експерта, або за клопотанням відповідача про перенесення судового засідання, або з інших причин (національні свята, кінець робочого дня тощо). Справу двічі було направлено на новий розгляд, національним судом було призначено чотири експертизи.

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

9. Заявниця скаржилась на те, що тривалість провадження у її справі була несумісною з вимогою «розумного строку», передбаченого пунктом 1 статті 6 Конвенції, в якому зазначено наступне:

«Кожен має право на ... розгляд його справи упродовж розумного строку ... судом, ..., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру...»

10. Уряд оскаржив це твердження.

11. Суд зазначає, що період, який має розглядатись, почався у січні 1999 та закінчився 26 листопада 2007 року. Відповідно зазначене провадження тривало вісім років та десять місяців у судах трьох інстанцій.

A. Щодо прийнятності

12. Суд зазначає, що ця скарга не є очевидно необґрунтованою у значенні пункту 3 статті 35 Конвенції. Далі Суд зазначає, що вона не є непринятною з будь-яких інших підстав. Отже, вона визнається прийнятною.

B. Щодо суті

13. Суд нагадує, що розумність тривалості провадження визначається з урахуванням обставин справи і з урахуванням наступних критеріїв: складність справи, поведінка заявника та відповідних державних органів, а також важливість предмета спору для заявника (див., серед іншого, рішення у справі «Фрідлендер проти Франції» (*Frydlender v. France*) [ВП] № 30979/96, п. 43, ЄСПЛ 2000-VII).

14. Суд зазначає, що складність справи та дії заявниці самі по собі не можуть впливати на загальну тривалість провадження в цій справі (див. пункт 8 вище). Суд зазначає, що за деякі затримки (чотири експертизи, відкладання судових засідань внаслідок відсутності судді, експертів або відповідача, два направлення справи на новий розгляд та той факт, що касаційна скарга заявниці залишалася нерозглянутою півтора року у Верховному Суді України) відповідальність має бути покладена на національні суди. Суд доходить висновку, що саме на державу покладається відповідальність за затримку у провадженні.

15. Суд неодноразово встановлював порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у справах, які порушують питання, подібні до тих, що розглядаються у цій справі (див. рішення у справі *«Павлюлінець проти України» (Pavlyulynets v. Ukraine)*, № 70767/01, пп. 49–50, від 6 вересня 2005 року; *«Мороз та інші проти України» (Moroz and Others v. Ukraine)*, № 36545/02, п. 60, від 21 грудня 2006 року, та *«Головко проти України» (Golovko v. Ukraine)*, № 39161/02, п. 50, від 1 лютого 2007 року).

16. Розглянувши всі матеріали, які були надані, Суд вважає, що Уряд не навів жодного факту чи аргументу, здатних переконати Суд дійти іншого висновку у цій справі. З огляду на практику Суду з цього питання Суд вважає, що у цій справі тривалість провадження була надмірною та не відповідала вимозі «розумного строку». Таким чином, мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

II. ІНШІ СТВЕРДЖУВАНІ ПОРУШЕННЯ

17. Заявниця також скаржилася за пунктом 1 статті 6 Конвенції на те, що результат провадження за її справою був несправедливим. Вона скаржилася за статтями 1, 2, 8, 13 та 14 Конвенції, за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції та за статтею 2 Протоколу № 4 до Конвенції.

18. Уважно розглянувши решту тверджень заявниці, виходячи з сукупності наявних матеріалів та в тій мірі, в якій він є повноважним вивчати заявлені скарги, Суд не встановив жодних ознак порушення прав та свобод, гарантованих Конвенцією.

19. Відповідно ця частина заяви має бути визнана неприйнятною як очевидно необґрунтована відповідно до пунктів 3 та 4 статті 35 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

20. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

21. Заявниця вимагала 6 840 368,72¹ гривень відшкодування матеріальної шкоди, які включають відшкодування щодо втрати здоров'я.

---

¹ Приблизно 653 391 євро.

Також вона просила Суд встановити у своєму рішенні, що 16 452,42² гривень мають сплачуватись їй щомісяця Фондом соціального страхування (за твердженням заявниці, ці кошти належать їй та не були визнані національними судами), встановити факт втрати нею 85 % працездатності та присудити їй додаткову допомогу. Також заявниця вимагала 1 898 437,50³³ гривень компенсації моральної шкоди.

22. Уряд висловив заперечення щодо цих вимог.

23. Щодо вимоги відшкодувати матеріальну шкоду та додаткових вимог Суд не вбачає будь-якого причинно-наслідкового зв'язку між встановленим порушенням та матеріальною шкодою, яку вимагає заявниця, тому Суд відхиляє цю вимогу. З іншого боку, Суд вважає, що заявниця зазнала моральної шкоди, та присуджує їй 2100 євро.

В. Судові витрати

24. Заявниця вимагала 535,34⁴ грн відшкодування судових витрат, понесених в ході розгляду її справи національними судами, вона не надала будь-яких уточнень та підтверджувальних документів.

25. Уряд висловив заперечення щодо цієї вимоги.

26. У даній справі, беручи до уваги наявну інформацію, Суд нічого не присуджує.

С. Пеня

27. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, до якої має бути додано три відсоткових пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу за пунктом 1 статті 6 Конвенції щодо надмірної тривалості провадження прийнятною, а решту скарг у заяві — неприйнятними.

2. *Постановляє*, що у цій справі мало місце порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

3. *Постановляє*, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна виплатити заявниці 2100 (дві тисячі сто) євро відшкодування моральної шкоди. Ця сума має бути конвертована у національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу плюс будь-який податок, який може бути стягнуто із зазначеної суми;

(б) зі спливом вищезазначених трьох місяців і до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти.

4. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції.

² Приблизно 1 571,53 євро.

³ Приблизно 181 338 євро.

⁴ Приблизно 51,14 євро.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 18 лютого 2009 року відповідно до пп. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК

Секретар секції

Пеер ЛОРЕНЦЕН

Голова секції